

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četr strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

500letnica ljudovlade.

Švedska je obhajala zadnje dni me-
seca majnika 500letnico svoje ljudo-
vlade. V vrsti sodobnih jubilejev, ki
jih nikjer nikdar ne zmanjka, brez-
dvomno obletnica, ki je vredna, da se
ji posveti več pažnje. To je obletnica
ljudstva, ki se zaveda svojih pravic do
samovlade in samouprave, in ki svoje
svobode ne da pogaziti. Zgodovina
švedskega ljudstva — na Švedskem je
nekaj nad 6 milijonov prebivalcev —
daje temu narodu sijajno spričevanje,
da ni nikdar dovolil, da bi nad njim
trajnejše zavlada absolutizem. V do-
bi, ko stokajo razne države Evrope v
sponah komunističnega, fašističnega
ali nacionalističnega absolutizma, je
švedski jubilej tem bolj pomenljiv, ker
je ne samo spomin, ampak hkrati opo-
mini.

Pred 500 leti — 27. maja 1435 — je
bilo, ko so se švedski kmetje, ki so se
pod vodstvom rudarja Engelbrekta
zmagovito vojskovali zoper Dance, v
zvezi z zastopniki plemstva, duhovst-
va in meščanstva zbrali na prvem držav-
nem zboru v Arbogi, ki se je iz nje-
ga razvil poznejše stanovsko zastop-
stvo švedskega ljudstva. To ljudstvo je
vedno znalo uveljaviti svoje pravice
tudi, ko so nad njim zavaladali kralji.
Po drugih državah so bili kmetje tak-
rat in še dolgo pozneje sužnji plem-

stva, na Švedskem pa so bili ne samo
svobodni, ampak tudi odločilni čini-
telj v državi. So tudi bili časi, ko so
na Švedsko legli oblaki absolutističnega
vladstva, toda samozavest ljudstva
in odločnost njegove volje je te oblake
pregnala in zopet je zasijalo nad Šved-
sko solnce ljudovlade in samouprave,
ki sega do poslednje občine, ležeče vi-
soko v hribih.

Početkom preteklega stoletja (leta
1809) je ta država dobila ustavo, ki je
še danes v veljavi. Z zakoni leta 1865
in 1867 se je stanovski državni zbor
spremenil v parlament, na mesto stan-
ov so stopile stranke. V njih prihaja
do izraza na podlagi svobodne politič-
ne opredelitve in svobodne izbire po-
litičnega zastopstva nepopačena ljud-
ska volja. Ta volja ima za seboj 500let-
no zgodovino razvoja, boja in zmag, ki
so bile omogočene tako, ker je ljudstvo
ohranilo neskaljeno zavest o svojih
svobodnih in pravicah, ki so se mu
morale vedno vrniti, ko je izginilo ab-
solutistično in diktatorsko medvladje.
Za ostali svet pa je ta 500letni jubilej
živ dokaz, da so najtrdnjše države ti-
ste, kjer ljudstvo samo sebe vlada in
se more narod istovetiti z državo, ter
da je volja in pravo ljudstva normalno
stanje, diktatura in absolutizem pa ne-
zdrav, abnormalen pojav.

Ali ni to zanimiva fotografija parla-
menta?!

V DRUGIH DRŽAVAH.

**Novo povolitveno vlado na čehoslo-
vaškem** je sestavil prejšnji ministrski
predsednik Malypeter. Tokratna vlada
je tretja Malypetrova in štirinajsta od
ustanovitve republike. Nova vlada je
sestavljena takole: agrarci imajo 4 mi-
nistre, čehoslovaški socijalni demokrati
3, narodni socijalisti in ljudska stran
ka 2, obrtniki, nemški agrarci in soci-
jalni demokrati po 1, 2 ministra sta kot
strokovnjaka izven strank. Vlada je do-
bila samo 3 nove ministre, ostalih 13
je bilo vzeti iz dosedanje vlade. 10 mi-
nistrov je ohranilo dosedanje portfelje,
3 so prevzeli druga mesta, 2 sta izpad-
la. Vlada bo razpolagala v parlamentu
s 166 poslanci z 32 glasovi večine v na-
rodni skupščini in 14 glasovi večine v
senatu.

Kriza francoske vlade. Radi nezaup-
nice v parlamentu je odstopila dne 31.
majnika Flandinova vlada. Flandin je
hotel imeti od zbornice obširna poob-
lastila, da bi zaščitil francoski frank.
Trdijo, da so pobegnili špekulanti v
kratkem preko francoske meje s peti-
mi milijardami frankov. Flandin je
ostal s svojim predlogom glede zaščite
franka v manjšini in radi tega je od-
stopil z vsemi ministri. Predsednik re-
publike je poveril sestavo nove vlade
predsedniku parlamenta Ferdinandu
Bouissonu.

Nova francoska vlada. Bouissonu je
hitro uspelo, da je sestavil koncentra-
cijsko vlado, v kateri so zastopane
zmerne stranke brez socijalistov in ko-
munistov. V vladi je več takozvanih ne-
odvisnih socijalistov, ki so bili nekoč
gromovniki marksizma. Nova Bouisso-
nova vlada, ki je bil nekoč zagrozen so-
cijalni demokrat, se vobče nagiblje k
levici in se je predstavila zbornici dne
4. junija, kjer ji je zagotovljena ogrom-
na večina.

Italija mobilizira dalje. Smo že po-
ročali, da je Društvo narodov na pri-
zadevanje Angležev spravilo z dnev-
nega reda spor med Italijo in Abesi-
nijo. Kljub mirni rešitvi sporne zadeve
Italija naprej mobilizira in je poklical
Mussolini kot minister vojske pod oro-
žje tri nove divizije in med temi dve
diviziji miličnikov.

Nemčija se trudi na vso moč, da se
izvije iz osamelosti, v katero je prišla,
in da poskusi s svojimi načrti razbiti
koalicijo velikih in malih držav, ki so
združene proti njej, ter si ustvariti svoj
lasten blok za doseg nemških ciljev.

V NAŠI DRŽAVI.

Klub Jevtičevih poslancev. Dne 2. ju-
nija je bil ustanovljen v Beogradu klub
poslancev z Jevtičeve liste. Za predse-
dnika kluba je bil soglasno izvoljen pred-
sednik vlade g. B. Jevtič.

**Opredelitev slovenskih senatorjev in
poslancev v bodoči skupščini,** ki se je
sestala dne 3. junija. Dne 31. maja je
sklical v Ljubljano minister dr. Drago
Marušič posvetovanje slovenskih sena-
torjev in novoizvoljenih poslancev z
Jevtičeve liste. Sestanku so prisostvo-
vali vsi senatorji ter poslanci, razven
dveh, ki sta bila zadržana. Minister
Marušič je podal ob tej priliki politič-
no poročilo in govoril o delovnem pro-
gramu vlade in skupščine. Marušiče-
vemu govoru je sledila debata, v ka-
tero so posegali razni senatorji in po-
slanci. Ob koncu konferenca je pred-
lagal senator Pucelj za predsednika
senatorjev in poslancev iz dravske ba-

novine poslanca Ivana Mohoriča, biv-
šega ministra in tajnika trgovske zbor-
nice v Ljubljani. Za podpredsednike so
bili izvoljeni senator Ivan Hribar ter
poslanca advokat dr. Režek iz Novega
mesta in mariborski odvetnik dr. And.
Veble, za tajnika poslanca dr. Fux iz
Ljubljane in dr. Koce, za blagajnika
poslanca inženier Zupančič in Janže-
kovič s Košakov pri Mariboru.

O parlamentu piše »Jutro« (2. junija):
»V parlamentarnih državah večinska
stranka postavlja vlado in je za njo od-
govorna. V naši državi je parlament
brez vpliva na sestavo vlade in mini-
stri po naši ustavi parlamentu sploh
niso odgovorni. Kdor le primitivno po-
zna naš najnovejši razvoj, ve, da so vla-
de, ki so prihajale v zadnjih letih na
upravo države, imele in to dostikrat v
najvažnejših resorih ministre, ki niso
bili iz vrst JNS, in ve tudi to, da je na-
rodna skupščina ponovno izglasovala
odredbe, ki jih po večini ni odobraval,
ker mora svojo zakonodajno oblast si-
cer ne formalno, pač pa dejansko deli-
ti z vlado, ki je neodvisna od zaupanja
ali nezaupanja poslancev in senatorjev.«